

INNSPILL TIL REGJERINGSPLATTFORMEN FOR PERIODEN 2017-2021

Framtiden i våre hender foreslår tre satsingsområder på klima- og miljøområdet, hvor regjeringen kan bidra til betydningsfull måloppnåelse langt utover Norges landegrens.

Statens pensjonsfond utland er et av verdens største statlige fond, og ringvirkningene av forvaltningen er store. Det økologiske fotavtrykket fra nordmenns forbruk er blant de største i verden, og overgår jordens tåleevne. I tillegg er vi en av verdens største eksportører av olje og gass.

Våre foreslåtte satsingsområder for den nye regjeringen er derfor:

1. Oljefondet – verdensledende på etisk og bærekraftig forvaltning

Statens pensjonsfond utland skal være verdensledende på etisk og bærekraftig forvaltning, og Stortinget skal fortsatt legge rammene og årlige føringer for forvaltningen. Regjeringen bør:

- a. Integreere bærekraft som et styrende prinsipp for forvaltningen av fondet og vurdere innføringen av en etisk indeks, samtidig som Etikkrådet styrkes.
- b. Gjøre det mulig for oljefondet å investere vesentlig mer i fornybar energi. Dette inkluderer å åpne opp for at fondet kan investeres i unotert infrastruktur, med samme krav til lønnsomhet, risikostyring og bærekraft som for andre investeringer i SPU, og med rammer som hindrer investeringer i fossil infrastruktur
- c. Vurdere Statens pensjonsfond utlands fossile eksponering, som ledd i arbeidet med å kartlegge og redusere Norges klimarisiko

2. Sirkulær økonomi som styrker norsk konkurransekraft, skaper grønne arbeidsplasser og smartere forbruk

Det skal lønne seg både å velge og tilby alternativer til å kjøpe nytt, og å bruke ressurser lenger og om igjen. Regjeringen bør:

- a. Tallfeste ambisiøse mål om økt karbonproduktivitet for norsk økonomi, som er i tråd med Norges klimamål og FNs Bærekraftsmål.
- b. Utarbeide en handlingsplan for avfallsreduksjon, gjenbruk, ombruk og reduksjon av materielt forbruk, som ledd i oppfølgingen av stortingsmeldingen om avfallspolitikk og sirkulær økonomi.
- c. Stimulere til innovasjon, kompetanseheving og omstilling til bærekraftige forretningsmodeller og sirkulær økonomi blant norske aktører i varehandelen.
- d. Innføre avgift på fossil plast som gjør at plast laget av bærekraftig bioråstoff og resirkulert plast blir lønnsomt, og tiltak for å doble gjenvinningsgraden av plast innen 2025.

3. En fremtidsrettet oljenæring i tråd med målene i Paris-avtalen

Det grønne skiftet er i gang, og Norge tar nødvendige grep i tide som bidrar til oppnåelse av målsettingene i Paris-avtalen og reduserer risikoen for store økonomiske tap ved at Norge overinvesterer i gårdsdagens næringer og blir akterutseilt i det globale, grønne skiftet. Regjeringen bør:

- a. Gjennomføre en grundig utredning av Norges totale klimarisiko opp mot målsettingene i Parisavtalen, og iverksette nødvendige tiltak for å redusere klimarisikoen for norsk økonomi.
- b. Sørge for systematisk kompetanseoverføring fra oljenæringen, inkludert leverandørindustrien, over i sektorer hvor den samme kompetansen kan brukes til å bygge og videreutvikle grønne næringer og grønn konkurransekraft.
- c. Stanse alle nye tildelinger av olje- og gasslisenser på norsk sokkel, inkludert de særlig verdifulle områder (SVO), inkludert Svalbard, Bjørnøya, Jan Mayen, iskantsonen og polarfronten, Lofoten,

Vesterålen og Senja (Nordland VI og VII og Troms II), Skagerrak, Møre-feltene og kystnære områder av Finnmark (50 km belte fra land) som varige, petroleumsfrie områder.

- d. Fase ut støtte til ekspansjon av norsk olje- og gassindustri i utlandet.

I tillegg mener vi at regjeringen må prioritere følgende tiltak i kommende periode for å starte det grønne skiftet og bygge opp under FNs bærekraftsmål:

- Arbeide for en **matkastelov** som pålegger dagligvarebransjen og matprodusentene å gi bort spiselig mat de ikke får solgt til veldedige formål.
- Støtte opprettelsen og driften av **matsentraler** og annet mottaks- og distribusjonsapparat for dagligvarebransjen og matprodusentenes matsvinn.
- Innføre **lov om god handelsskikk**, med forbud om å selge mat/kjøtt med tap, med unntak av mat som nærmer seg holdbarhetsdatoen.
- Støtte oppbyggingen av en ny og **bærekraftig industri for utvikling av alternativer til soya** som proteinkilde i fiske- og dyrefôr.
- Arbeide for en lov om **etikkinformasjon** som pålegger bedrifter å svare forbrukere og organisasjoner om hvordan de arbeider for å sikre menneskerettigheter i sin leverandørkjede.
- Iverksette tiltak som gjør for at Norge når målet om stans i utslipp av alle **miljøgifter** på prioritetslisten innen 2020.
- Sette bindende mål for utslippskutt for **luftfarten**, og innføre virkemidler som bidrar til innfasing av fornybare løsninger og redusert flytrafikk, herunder flyavgifter med reell miljøeffekt og prioritering av klima ved valg av investeringer.
- Iverksette tiltak som øker kollektivandelen og sikrer at all **kollektivtransport** er fossilfri innen 2025, og lovfeste at alle nye **personbiler** må være utslippsfrie fra 2025.
- Innføre støtteordninger, avgifter og krav som sikrer overføring av **gods fra vei til bane**, fossilfri **tungtransport** og elektrifiserte **ferger og hurtigbåter** innen 2030, og fossilfrie **anleggsplasser** innen 2025.

Framtiden i våre hender arbeider for etisk forsvarlig og miljøvennlig forbruk, og en rettferdig fordeling av jordas ressurser. Vi er Norges største medlemsbaserte miljø- og solidaritetsorganisasjon, med over 27.000 medlemmer, og 26 lokallag med frivillige over hele landet.

Vennlig hilsen

Anja Bakken Riise
Leder i Framtiden i våre hender
anja@framtiden.no